

การพัฒนาฯาเม็ดสารสกัดมาตรฐานยาเขียว
ปราสาททองไอศถ

นางสาว จิตสุภา ลัภพงศ์สมบัติ
นางสาว อนงค์พร นิละนนท์

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2550

DEVELOPMENT OF TABLET FORMULATIONS OF
YAKEAW PRASARTTHONG OSOTH
STANDARDIZED EXTRACT

MISS JITSUPA LAPPONGSOMBAT
MISS ANONGPORN NILANONT

A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL FULFIMENT OF
THE REQUIREMENT FOR
THE BACHELOR DEGREE OF SCIENCE IN PHARMACY
FACULTY OF PHARMACY
MAHIDOL UNIVERSITY

โครงการพิเศษ

เรื่อง การพัฒนายาเม็ดสารสกัดมาตรฐานยาเขียวหอม

.....
(นางสาวจิตสุภา ลักพงษ์สมบัติ)

.....
(นางสาวอนงค์พร นิละนนท์)

.....
(ผศ.ดร.นพมาศ สุนทรเจริญนนท์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ศ.ดร.ณรงค์ สาริสุต)
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การพัฒนายาเม็ดสารสกัดมาตรฐานยาเขียวปราสาททองโอสถ

จิตสุภา ลัภพงศ์สมบัติ, อนงค์พร นิละนนท์

อาจารย์ที่ปรึกษา : นพมาศ สุนทรเจริญนนท์*, ณรงค์ สาริสุต**

*ภาควิชาเภสัชวินิจฉัย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**ภาควิชาเภสัชอุตสาหกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำสำคัญ : ยาเม็ด, ยาเขียวปราสาททองโอสถ, สารสกัดมาตรฐาน, การควบคุมคุณภาพ

โครงการพิเศษนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนารูปแบบของยาเขียวตำรับปราสาททองโอสถ ซึ่งมีขายในท้องตลาดในรูปแบบยาผง หรือยาผงตอกเม็ด ให้อยู่ในรูปแบบยาเม็ดสารสกัดมาตรฐานยาเขียว โดยสกัดผงสมุนไพรด้วยตัวทำละลายที่มีขั้วต่าง ๆ กัน ได้แก่ Hexane, 95% Ethanol, และน้ำ หลังจากนั้นทำให้แห้งโดยวิธีพ่นแห้ง จะได้ผงสารสกัดมาตรฐานยาเขียวที่จะนำไปเตรียมเป็นรูปแบบยาเม็ด ซึ่งในขั้นตอนการผลิตจะมีการควบคุมคุณภาพของวัตถุดิบและสารสกัดทั้งทางด้านกายภาพ องค์ประกอบทางเคมีของกลุ่มสารสำคัญ และทำการเปรียบเทียบเอกลักษณ์ทางโครมาโทแกรม (thin layer chromatogram) ของสารสกัดกับวัตถุดิบ ส่วนการพัฒนาสูตรตำรับยาเม็ดทำได้โดยการนำสารสกัดมาเตรียมเป็นยาเม็ดด้วยวิธี wet granulation จะได้ยาเม็ดที่มีน้ำหนักต่อเม็ดเท่ากับ 350 มิลลิกรัม (คิดเป็นสารสกัด 70 มิลลิกรัม) เมื่อนำยาเม็ดไปเคลือบฟิล์ม (3 %) ได้ยาเม็ดสีเขียวอมน้ำตาล ความแข็งของเม็ดยา 6 กิโลกรัม และใช้เวลาในการแตกตัว 15 นาที ซึ่งผ่านเกณฑ์มาตรฐานของ USP 29 หมวด Dietary Supplement

Abstract

Development of tablet formulation of Yakeaw Prasatthong Osoth standardized extract

Jitsupa Lappongsombat, Anongporn Nilanont

Project advisor : Noppamas Soonthornchareonnon*, Narong Sarisuta**

*Department of Pharmacognosy, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

**Department of Manufacturing Pharmacy, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

Keywords : tablet formulation, Yakeaw Prasatthong Osoth, standardized extract, quality control

The aim of this project is to develop dosage form of Yakeaw Prasarthong Osoth which was sold as powder or tablet from crude drug to be tablet dosage form from standardized extract. Raw materials which are the components of Yakeaw were continually extracted with three different polarity Solvents: Hexane, 95% Ethanol and Water, respectively. The extracts were evaporated by using spray-dried method, then the dried extract was formulated to be tablet dosage form. In process of production, the raw materials were quality controlled by physical properties and chemical components. Thin Layer Chromatogram of the extract and raw materials were investigated. Spray dried extract was formulated into 350 mg tablets (equivalent to 70 mg of spray dried extract) using wet granulation method. The tablets from standardized extract were coated by 3 % film coating. The tablets were brownish-green color with hardness of 6 kg and disintegration time of 15 minutes. The tablets were passed the requirement for tablet dosage form in USP 29 (Dietary Supplement).